

Studia i praca w Unii Europejskiej

Wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej pojawiły się nowe możliwości korzystania z edukacji oraz ofert zatrudnienia w ramach jednolitego rynku europejskiego. Jako obywatele UE możemy studiować i pracować w każdym kraju członkowskim UE.

Studia w Unii Europejskiej

Unia Europejska wspiera państwa członkowskie w prowadzeniu efektywnej polityki edukacyjnej, upowszechniając dobre wzorce w tym zakresie oraz prowadząc szereg działań takich jak m.in:

- finansowanie programów ułatwiających podjęcie studiów,
- wspieranie programów promujących uczenie się przez całe życie,
- prowadzenie działań upowszechniających wymiany międzynarodowe,
- zachęcanie do odbywania szkoleń, praktyk zawodowych i wolontariatów za granicą.

Programy wspierające naukę nie są kierowane tylko dla uczniów i studentów, ale mogą z nich także korzystać nauczyciele i placówki edukacyjne. Dodatkowym ich atutem jest otwartość na kraje spoza UE, szczególnie te graniczące z UE lub kandydujące do UE.

Jak wspomniano na wstępie jednym przywilejów obywateli UE jest prawo do podejmowania studiów na dowolnej uczelni wyższej w UE na tych samych warunkach co obywatele danego kraju. Chociaż warunki przyjęcia na studia różnią się w zależności od kraju i uczelni, to niezależnie od tych różnic, nikt nie może odmówić prawa do kształcenia lub szkolenia w innym kraju UE ze względu na narodowość. Zróżnicowane są także warunki płatności za studia w poszczególnych krajach UE. W niektórych z nich studia wyższe są bezpłatne, a w innych studiowanie może wiązać się ze znacznymi kosztami. Wsparcie finansowe w formie stypendiów, dotacji i pożyczek jest udzielane w każdym kraju na różnych

zasadach. Należy jednak pamiętać, że jako obywatele UE nie możemy być zmuszeni do zapłaty wyższego czesnego niż obywatele kraju, w którym studiujemy. Ponadto jesteśmy uprawnieni do takich samych stypendiów na pokrycie kosztów czesnego co obywatele danego kraju. Jednak nie zawsze dotyczy to stypendiów i pożyczek na pokrycie kosztów utrzymania. Niektóre kraje, z własnej inicjatywy, mogą jednak zdecydować o przyznawaniu studentom zagranicznym dodatkowych stypendiów na pokrycie kosztów utrzymania. Przed wyborem kraju, w którym chcemy studiować koniecznym jest zdobycie informacji o systemie szkolnictwa wyższego w tym miejscu. Nawet jeśli nie posiadamy obywatelstwa kraju, w którym chcemy studiować, ale mieszkamy tam od ponad pięciu lat – przysługuje nam prawo do stypendium na pokrycie kosztów utrzymania na tych samych warunkach co obywatelom tego kraju.

Podejmowanie studiów od początku w innym kraju jest jedną z możliwości studiowania za granicą. Ze względów m.in. finansowych korzysta z niej jeszcze niewielka część polskich obywateli. Zdecydowanie bardziej powszechną praktyką jest korzystanie z Programu Erasmus +, w ramach którego jest możliwość odbycia części studiów na uczelni za granicą lub odbycia stażu w zagranicznej firmie. Korzystając z wymiany w ramach Erasmus + nie ma obowiązku płacenia czesnego na uczelni przyjmującej, a na pokrycie kosztów utrzymania i podróży wypłacane jest uczestnikom wymiany stypendium unijne.

Praca w Unii Europejskiej

Obywatele UE mogą pracować zarówno w ramach umowy o pracę, jak i prowadząc własną działalność, bez dodatkowych pozwoleń w każdym kraju UE. Ponadto każdemu obywatelowi UE przysługuje prawo do mieszkania w kraju, gdzie pracuje oraz wcześniej do przemieszczania się po obszarze UE. Prawa te są zagwarantowane w ramach funkcjonowania swobody przepływu pracowników w UE – jednej z czterech podstawowych swobód rynku wewnętrznego UE.

Swoboda przepływu pracowników- zakres przedmiotowy	
Przemieszczanie	<ul style="list-style-type: none"> - prawo opuszczenia państwa członkowskiego - prawo wjazdu na terytorium wszystkich państw członkowskich - prawo do poruszania się w obrębie całego terytorium państwa przyjmującego
Pobyt	<ul style="list-style-type: none"> - prawo pobytu do trzech miesięcy - prawo pobytu powyżej trzech miesięcy - prawo stałego pobytu
Zatrudnienie	<ul style="list-style-type: none"> - prawo równego dostępu do zatrudnienia - prawo osób zatrudnionych do równego traktowania

Główną zasadą obowiązującą na unijnym rynku pracy jest niestosowanie dyskryminacji wobec pracowników ze względu na przynależność państwową w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia oraz innych warunków pracy.

Zniesienie wszelkiej dyskryminacji wobec pracowników ze względu na przynależność państwową w zakresie:

zatrudnienia

wynagrodzenia

innych warunków pracy

Zasada ta obejmuje:

- o wynagrodzenie oraz inne warunki zatrudnienia i pracy,
- o bezpieczeństwo i higienę pracy,
- o dostęp do szkoleń, kształcenia w szkołach zawodowych i ośrodkach doskonalenia zawodowego (także dla dzieci),
- o dostęp do mieszkań, w tym mieszkań socjalnych lub ułatwiony dostęp do posiadania mieszkania,
- o prawo wstępowania do związków zawodowych, czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach na stanowiska administracyjne lub kierownicze w związkach,
- o przywileje socjalne i podatkowe,
- o zwolnienia, ponowne zatrudnienie i powrót do pracy.

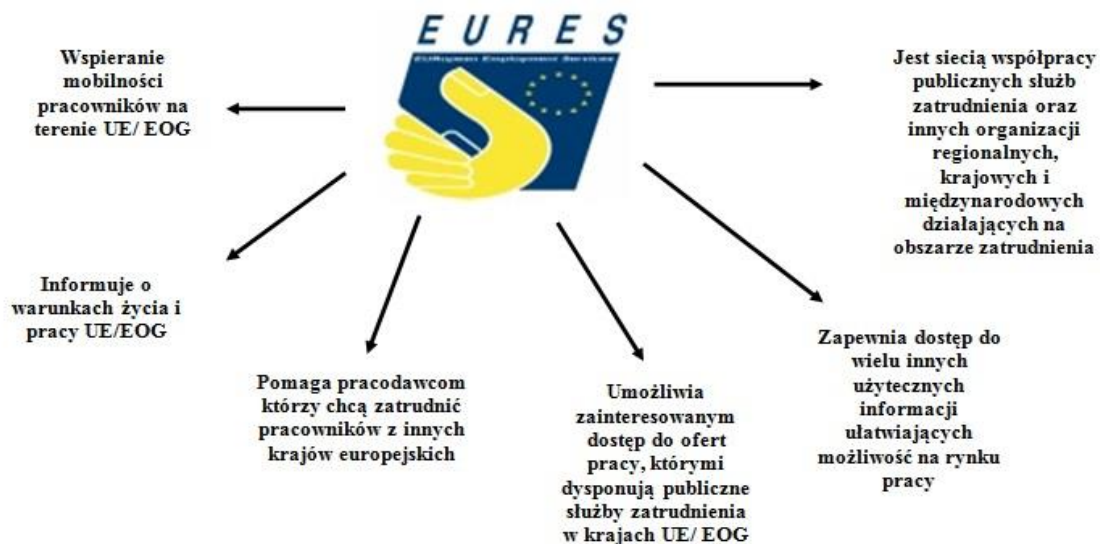
Mieszkając i pracując za granicą należy zapoznać się z zasadami regulującymi przyznawanie świadczeń związanych z chorobą, macierzyństwem i ojcostwem, wypadkami przy pracy i chorobami zawodowymi oraz renty, zasiłku pogrzebowego, zasiłku dla bezrobotnych, wcześniejszej emerytury, świadczeń rodzinnych itp. oraz gdzie należy płacić podatki. Należy pamiętać, że prawa i świadczenia w kraju, w którym pracujesz, mogą jednak różnić się od tych, które obowiązują w kraju rodzinnym. Niezależnie od ich formy i wielkości są dostępne na takich samych zasadach jak miejscowym pracownikom. Jako pracownicy możemy mieć prawo także do świadczeń niezwiązanych bezpośrednio z zatrudnieniem takich jak: zniżki na przejazdy kolejowe, dodatkowe emerytury, stypendia, zasiłki dla Twoich

bezrobotnych dzieci poszukujących pierwszej pracy itp. Mogą także przysługiwać świadczenia niefinansowe, jak np. prawo do skorzystania z usług tłumacza podczas rozprawy sądowej. Obywatelom UE należą się także wszelkie świadczenia, do których prawo mają pracownicy i ich rodziny, którzy mieszkają w tym kraju.

W poszukiwaniu pracy lub pracowników w UE może być pomocny EURES – sieć współpracy służb zatrudnienia.

SIEĆ EURES

EURES to międzynarodowa sieć współpracy służb zatrudnienia. W Polsce usługi EURES są świadczone osobom poszukującym pracy i pracodawcom zarówno z Polski, z krajów Unii Europejskiej, jak i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Celem EURES jest dostarczanie informacji i porad oraz świadczenie usług w zakresie miejsc pracy. EURES działa na rzecz pracowników i pracodawców, ale także wszystkich obywateli pragnących korzystać z prawa do swobodnego przepływu osób. W ramach sieci EURES funkcjonuje Portal Mobilności Zawodowej, za którego pomocą można wyszukiwać obecne oferty pracy lub szukać pracowników. EURES posiada także sieć ponad 850 doradców EURES, którzy codziennie utrzymują kontakt z osobami poszukującymi pracy i pracodawcami w całej Europie.

EURES został ustanowiony w 1993 r. i jest siecią współpracy Komisji Europejskiej, publicznych służb zatrudnienia państw członkowskich EOG (kraje UE oraz Norwegia,

Islandia i Liechtenstein) i innych organizacji partnerskich. Wspólne zasoby organizacji członkowskich i partnerskich EURES stanowią solidną bazę dla sieci EURES i pozwalają zaoferować wysokiej jakości usługi dla pracowników i pracodawców.

Przydatne linki: edukacja, młodzież, praca

Poniżej przedstawiono adresy stron internetowych, zawierających informacje dotyczące zarówno programów wspierających edukację, jak i funkcjonowanie na europejskim rynku pracy.

Program Erasmus +

<http://erasmusplus.org/pl/>

Erasmus + zastąpił siedem wcześniejszych programów. Na tej stronie można uzyskać informacje o funduszach unijnych związanych z edukacją i trzech kluczowych akcjach:

1) mobilność edukacyjna, 2) współpraca na rzecz innowacji i dobrych praktyk 3) wsparcie w reformowaniu polityk

Strona Komisji Europejskiej poświęcona edukacji w ramach programu Erasmus +

<http://ec.europa.eu/education/>

Można odszukać informacje o podejmowanych przez Unię Europejską inicjatywach dotyczących edukacji czy szkoleń m. in. o programie Erasmus +.

Strona Komisji Europejskiej poświęcona sportowi w ramach programu Erasmus +

http://ec.europa.eu/sport/index_en.htm

Przedstawia unijne inicjatywy związane z rozwojem sportu m. in. promowanie idei fair play, walki z ksenofobią czy niedozwolonym dopingiem.

Strona Komisji Europejskiej poświęcona młodzieży w ramach programu Erasmus +

http://ec.europa.eu/youth/index_en.htm

Traktuje o zasadach udzielania wsparcia. Jest też bazą informacji o bieżących wydarzeniach istotnych dla młodych mieszkańców Europy.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

<http://www.frse.org.pl/>

Głównym celem Fundacji jest szeroko pojmowane wspieranie działań na rzecz rozwoju edukacji w Polsce. FRSE realizuje swój cel poprzez koordynację programów edukacyjnych UE i innych.

Program eTwinning

<http://www.etwinning.net/pl/pub/index.htm>

Program wspierający współpracę i łączenie bliźniaczych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Europie, za pośrednictwem mediów elektronicznych i promuje szkolenia nauczycieli.

Europass

<http://europass.frse.org.pl/>

Inicjatywa mająca na celu poprawę przejrzystości i spójności kwalifikacji i kompetencji w Europie. Europass składa się z: Europass CV, Europass Paszport Językowy, Europass Suplement do Dyplomu do Dyplomu Potwierdzającego Kwalifikacje Zawodowe oraz do Dyplomu Mistrzowskiego lub Świadectwa Czeladniczego, Europass Mobilność.

Eures - Europejski Portal Mobilności Zawodowej

<http://www.eures.praca.gov.pl/>

<http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=pl>

Ułatwia znalezienie informacji o ofertach pracy i możliwościach nauki w Europie. Zawiera oferty pracy w 32 krajach Europy, CV zainteresowanych kandydatów, wiadomości o warunkach życia i pracy za granicą.

Europejski Portal Mobilności Naukowców

<http://ec.europa.eu/euraxess>

Jeżeli jesteś naukowcem (badaczem) planującym przemieszczanie się po Europie, tutaj znajdziesz możliwości pracy, potrzebne informacje oraz pomoc.

Eurydice

<http://www.eurydice.org.pl/>

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/index_en.php

Informacja o systemach edukacyjnych państw europejskich - zwiększanie współpracy w edukacji poprzez ukazywanie systemów i polityki edukacyjnej państw.

ENIC-NARIC

<http://www.enic-naric.net/>

ENIC - uznawanie zagranicznych dyplomów i kwalifikacji; możliwości nauki za granicą, porady na temat praktycznych kwestii związanych z mobilnością. NARIC - krajowe ośrodki informacyjne o uznawalności wykształcenia.

PLOTEUS

http://ec.europa.eu/ploteus/home_en.htm

PLOTEUS to Portal o Możliwościach Kształcenia w Europie. Znajdują się na nim informacje dotyczące m.in. systemów edukacyjnych w poszczególnych krajach, wymian i stypendiów, czy informacji przydatnych przy przeprowadzce do innego kraju.

Portal Twoja Europa

http://europa.eu/youreurope/citizens/index_pl.htm

Na Portalu Twoja Europa znajdują się informacje o prawach i możliwościach obywateli europejskich chcących pracować lub studiować w innym kraju UE. W części „Edukacja i młodzież” znajdują się informacje w działach: szkoła, uniwersytet, praktyki, naukowcy, wolontariat.

Europejski Portal Młodzieżowy

<http://europa.eu/youth/>

Europejski Portal Młodzieżowy oferuje informacje potrzebne młodym ludziom zainteresowanym nauką lub pracą w innym kraju. Informacje podzielone są na 8 głównych kategorii: nauka, praca, wolontariat / wymiany, Twoje prawa, portale dla młodzieży, informacje o Europie, działalność obywatelska, Europa w podróży.

Europejski Portal Młodzieżowy

Eurodesk

<http://www.eurodesk.pl/>

Eurodesk to sieć działająca w 33 krajach europejskich i program skierowany do młodzieży, osób pracujących z młodzieżą i organizacji młodzieżowych, wspierany przez KE i MEN. Do głównych zadań Punktów należy: prowadzenie bazy programów grantowych, informowanie o polityce młodzieżowej UE, pomaganie w znalezieniu partnerów do projektów, wydawanie publikacji i newsletterów.

Inicjatywa ‘Mobilna młodzież’

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=950&langId=pl>

Celem inicjatywy jest do roku 2020 podniesienie kwalifikacji i jakości kształcenia młodych ludzi oraz otwarcie przed nimi lepszych perspektyw zawodowych.

Dyrekcja Generalna KE ds. Edukacji i Kultury

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/index_en.htm

W obszarze kompetencji DG ds. Edukacji i Kultury leży inicjowanie oraz koordynacja programów w dziedzinie: edukacji i kształcenia, kultury, młodzieży, języków obcych, sportu, społeczeństwa obywatelskiego.

Źródła

<http://www.ceo.org.pl/pl/mamyprawo/news/edukacja-i-praca-w-unii-europejskiej>

<https://europass.cedefop.europa.eu/pl/learning-and-working-in-europe/learning>

<https://europass.cedefop.europa.eu/pl/learning-and-working-in-europe/working>

http://europa.eu/youreurope/citizens/education/university/admission-entry-conditions/index_pl.htm

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/what-can-eures-do-for-you->

http://europa.eu/youreurope/citizens/work/work-abroad/equal-treatment-with-nationals/index_pl.htm

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

